

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
judecător: I. Chironeț
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: N. Vascan, V. Clima, E. Palanciuc

dosarul nr. 2rc-27/2018

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Gilger Donald cu privire la încasarea cheltuielilor, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 septembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 16 ianuarie 2017, reclamanta CA „Asterra Grup” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenient accesoriu Gilger Donald cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 septembrie 2017, a fost admisă parțial acțiunea CA „Asterra Grup” SA împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenient accesoriu Gilger Donald cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, s-a încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul CA „Asterra Grup” SA penalitatea în mărime de 5 476,53 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 700,75 lei, cheltuielile de judecată suportate: cu titlu de taxă de stat în mărime de 16 674,92 lei, pentru asistența juridică în mărime de 2 000 lei, în total 26 852,20 lei, în rest, pretențiile CA „Asterra Grup” SA cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată legate de plata taxei de stat și de asistență juridică, au fost respinse ca neîntemeiate, s-a încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la bugetul

public național cheltuielile de judecată legate de citarea și chemarea părților în instanța de judecată în sumă de 39,75 lei.

Invocând ilegalitatea în parte a hotărârii primei instanțe, la 14 septembrie 2017, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării penalităților și dobânzilor, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel înaintate de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, s-a acordat apelantului termen până la 20 decembrie 2017, ora 10:00 pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 12 506 lei și a cererii de apel motivate, s-a explicat că în caz de neîndeplinire a cerințelor instanței în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

La 22 decembrie 2017, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, solicitând casarea acesteia, în partea obligării de achitare a taxei de stat în sumă de 12 506 lei.

În susținerea cererii de recurs a indicat că consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, deoarece ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a contestat hotărârea primei instanțe doar în partea în care s-a dispus încasarea penalității în mărime de 5 476,53 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 2 700,75 lei, respectiv nicidecum nu poate fi impusă la achitarea taxei de stat în mărime de 75 % din suma taxei de stat la înaintarea acțiunii.

Susține că, urmează a chita taxe de stat în mărime de 75 % din suma contestată, care conform calculului constituie 202,50 lei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma normei precitate, instanța de recurs consideră recursul declarat în termen, în cazul în care copia încheierii a fost expediată în adresa recurentului conform scrisori de însoțire (f.d. 129), fiind recepționată de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la 14 decembrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 132).

În conformitate cu art. 426, alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea în parte a încheierii instanței de apel, și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Astfel, materialele cauzei cert atestă că, la 16 ianuarie 2017, reclamanta CA „Asterra Grup” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 11 septembrie 2017 a admisă parțial acțiunea CA „Asterra Grup” SA împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, a încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul CA „Asterra Grup” SA penalitatea în mărime de 5 476,53 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 700,75 lei, cheltuielile de judecată suportate: cu titlu de taxă de stat în mărime de 16 674,92 lei, pentru asistența juridică în mărime de 2 000 lei, în total 26 852,20 lei, în rest, pretențiile CA „Asterra Grup” SA cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată legate de plata taxei de stat și de asistență juridică, au fost respinse ca neîntemeiate, a încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la bugetul public național cheltuielile de judecată legate de citarea și chemarea părților în instanța de judecată în sumă de 39,75 lei.

Invocând ilegalitatea în parte a hotărârii primei instanțe, la 14 septembrie 2017, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării penalităților și dobânzilor, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel înaintate de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, s-a acordat apelantului termen până la 20 decembrie 2017, ora 10:00 pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 12 506 lei și a cererii de apel motivate, s-a explicat că în caz de neîndeplinire a cerințelor instanței în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată cu încălcarea normelor de drept material care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Conform art. 368, alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Astfel, materialele cauzei denotă că, încheierea Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea unui termen apelantului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și depunerea cererii de apel motivat.

Însă, instanța de apel eronat a apreciat și impus apelantei achitarea taxei de stat într-o sumă mai mare decât cea care urma a fi încasată, în cazul în care hotărârea primei instanțe a fost contestată în parte.

Or, conform art. 3, alin. (1), lit. j) a Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești cuantumul reprezintă 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Prin prisma normei precitate în coraport cu actele cauzei este cert că, soluția instanței de apel prin care a obligat apelanta la achitarea taxei de stat în mărime de 12 506 lei este greșită, deoarece ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a depus apel doar în partea ce ține de încasarea penalităților și dobânzilor de întârziere, care constituie 5 476,53 lei și respectiv 2 700,75 lei.

Astfel, Colegiul constată cu certitudine că suma contestată de către ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA este de 8 177,28 lei (5 476,53 lei + 2 700,75 lei), iar prin prisma normei precitate aceasta urmează să achite taxă de stat în mărime de 202,50 lei, conform calculului $8\ 177,28\ \text{lei} \times 3\% = 245,31\ \text{lei}$ (270 lei), 75 % din 270 lei = 202,50 lei.

Însă, contrar circumstanțelor descrise, Curtea de Apel Chișinău a obligat prin încheierea din 27 octombrie 2017 apelantul I-a achitarea taxei de stat în sumă de 12 506 lei, pe când urma al obliga la achitarea taxei de stat în sumă de 202,50 lei.

În situația descrisă, Colegiul relevă că, instanța de apel urma să aprecieze importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

Sub acest aspect și ținând cont de faptul că, instanța de apel greșit a obligat recurentul – apelant la achitarea unei taxe de stat într-o mărime mai mare, instanța de recurs consideră că întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încheierea urmează a fi casată în această parte.

În acest sens instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), or drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul,

a casa încheierea instanței de apel în partea obligării prezentării taxei de stat în sumă de 12 506 lei.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni.

Se casează parțial încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Gilger Donald cu privire la încasarea cheltuielilor, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, în partea obligării Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni de a prezenta dovada achitării taxei de stat în sumă de 12 506 lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, sub formă de încheiere, prin care:

Se acordă termen Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni până la prima ședință de judecată în ordine de apel pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 202 (două sute doi) lei, 50 bani.

În rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2017, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat